

ประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน

ของตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน

Effectiveness of Community Welfare Fund Management

Of Umong Sab-district Mueang District

Lamphun Province

Phra Narandawamsa

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Lamphun Buddhist College, MCU

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ทำการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที ค่าเอฟ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย ความคิดเห็นต่อการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ ตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ พบว่าประชาชนในตำบลอุโมงค์ มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านอารักขสัมปทา อยู่ในลำดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านสมชีวิตา และด้านกัลยาณมิตตตา ส่วนด้านอุฏฐานสัมปทา อยู่ในลำดับน้อยที่สุด และประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน พบว่า ประชาชนในตำบลอุโมงค์ มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านประสิทธิภาพ อยู่ในลำดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการปรับเปลี่ยน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการผลิต ด้านความพึงพอใจ และด้านการพัฒนา ตามลำดับ ในส่วนของการเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (การทดสอบสมมติฐาน) โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างตามการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ไม่แตกต่างกัน และแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตามหลักพุทธธรรมของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ คือ ส่งเสริมให้สมาชิกได้มีความขยันหมั่นเพียรใน

การหาเลี้ยงชีพ ทางการศึกษาผลประโยชน์ของทั้งในส่วนกองทุนและสมาชิกกองทุน คัดเลือกกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ และส่งเสริมให้สมาชิกได้รู้จักการบริหารจัดการชีวิตตนเองอย่างเหมาะสม

คำสำคัญ : ประสิทธิผล, การจัดการ, สวัสดิการชุมชน.

Abstract

The research study The effectiveness of community welfare fund management of Umong Subdistrict, Mueang District, Lamphun Province is a mixed method research. Data were collected using questionnaires and interviews. The hypothesis was tested by t-test, f-value and one-way analysis of variance. Data from interviews were analyzed for content.

Research results, opinions towards community welfare fund management of Umong Subdistrict Municipality according to the Ditthadhammikattha was found that the people in Umong Subdistrict the average opinion is included at a high level. When classified by side, it was found that ârakkhasampadà of the most, followed by the Samajāvità and Kalyānamittatà side as for the Uññhānasampadà concessions in the lowest order, and the effectiveness of community welfare fund management found that people in Umong sub-district The average opinion is included at a high level. In terms of efficiency in the order of the most Followed by the change, and the lowest average was production and satisfaction, and development respectively. A Comparison of the Effectiveness of Community Welfare Fund Management of Umong Subdistrict Municipality Classified by personal factors (Hypothesis testing) by analyzing the differences according to the classification according to personal factors, including gender, age, education level, occupation and income. Guidelines for increasing the effectiveness of community welfare fund management according to Buddhist principles of Umong Subdistrict Municipality, Muang District, Lamphun Province, according to the principle of Ditthadhammikattha, is to encourage members

to be diligent in earning a living. To protect the interests of both the fund and the fund members elect community welfare fund committee members who are good people. The honest and encourage members to know how to manage their own lives appropriately.

Keywords: effectiveness, management, community welfare.

บทนำ

สวัสดิการชุมชนเป็นการดำเนินกิจกรรมของสังคมในรูปแบบการสงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะผู้ที่ประสบความเดือดร้อนทุกซอกทุกมุม ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ให้มีปัจจัยอันจำเป็นในการดำรงชีวิตให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ และสุดท้ายสามารถช่วยเหลือสังคมได้ กองทุนสวัสดิการ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่ต้องการชีวิตที่ดีและมีคุณภาพ การจัดสวัสดิการจึงเป็นตัวชี้วัดของสังคมที่เป็นประชาธิปไตย การจัดสวัสดิการในระยะแรกมักให้บทบาทแก่ รัฐเป็นผู้ดำเนินการซึ่งก็ได้รับการวิพากษ์ให้มีการทบทวนบทบาทของรัฐ ประเภทและลักษณะของสวัสดิการสังคมที่เป็นอยู่อาจไม่เหมาะสม และสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง รวมทั้งไม่สามารถทำให้เกิดการพึ่งตนเอง และความยั่งยืนในการจัดสวัสดิการอย่างแท้จริง ส่งผลให้ระบบการจัดสวัสดิการชุมชนเกิดปัญหาตามมา (ณรงค์ วันดี, 2542 : 3)

ผลกระทบที่สำคัญคือ การเปลี่ยนโครงสร้างเชิงนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้บรรจุแผนพัฒนาว่าด้วยการสมทบสวัสดิการชุมชนไว้ในแผนขององค์กร ประชาชนจะคิดถึงเรื่องรัฐบาลที่จัดสวัสดิการให้กับประชาชนทั่วไป เช่น ค่ารักษาพยาบาล หรือบริษัทเอกชนที่มีให้กับลูกจ้างของบริษัทฯ ภายใต้งบประมาณประจำปีสำหรับภาคประชาชน เมื่อพูดถึงสวัสดิการชุมชนจะหมายถึงสวัสดิการที่จัดการโดยชุมชนและมีกลุ่มเป้าหมายเพื่อประชาชน ในชุมชน ผู้รับผิดชอบคือองค์กรชุมชนในพื้นที่ ซึ่งทำหน้าที่บริหารจัดการ จัดหาเงินทุน และดำเนินการจัดสวัสดิการให้กับประชาชนในพื้นที่ (อุดมศรี ศิริลักษณ์พร, 2564 : ออนไลน์) ซึ่งปัจจุบัน ภาครัฐได้มีกลไกของกฎหมายและนโยบายพื้นฐานในการกระจายอำนาจการบริหารจัดการและแหล่งเงินทุนเพื่อการจัดสวัสดิการสังคม เชื่อมโยงการจัดสวัสดิการสังคมที่มีอยู่หลายรูปแบบ โดยมีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น โดยจัดตั้งกองทุนเพื่อการสนับสนุนบทบาทและความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาสังคม เพื่อเป็นหุ้นส่วนในการจัดสวัสดิการสังคม การรับรองสิทธิและการเข้าถึงบริการ

สวัสดิการสังคมของประชาชน เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิที่จะได้รับบริการที่มีมาตรฐานและมีคุณภาพจากหน่วยงานบริการสวัสดิการสังคม (คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย, 2558 : 64) ทั้งนี้ การจัดสวัสดิการชุมชนโดยองค์กรชุมชน เป็นการจ้ดสวัสดิการจากฐานวัฒนธรรม ได้แก่การเกื้อกูลและช่วยเหลือเครือญาติ การเกื้อกูลของระบบอุปถัมภ์ชุมชนรับเอารูปแบบจาก ภายนอกเข้าไปดำเนินการในชุมชน กิจกรรมบางอย่างริเริ่มทำกันเองในชุมชน กิจกรรมบางอย่างก็ ได้ รับการสนับสนุน การจัดตั้งเบื้องต้นจากองค์กรภายนอก ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น การจัดกลุ่มฌาปนกิจ การจัดกลุ่มออมทรัพย์ และการจัดกลุ่มกองทุนพัฒนาอาชีพ เป็นต้น (อภิญญา เวชยชัย และ ศิริพร ยอดกมลศาสตร์, 2546 : 143 – 148)

กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลอุโมงค์เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2549 ด้วยความคิดผู้นำชุมชนที่จะสร้างความเสมอภาคเท่าเทียมให้ชุมชน จากสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่สมาชิกชุมชนกว่าครึ่งที่มีอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไปได้รับสิทธิประโยชน์เท่าเทียมกลุ่มอื่น ดังเช่น กลุ่มข้าราชการที่จะมีกองทุนบำเหน็จหรือบำนาญรองรับเมื่อเกษียณอายุจากราชการหรือกลุ่มแรงงานในระบบประกันสังคม ทำให้สมาชิกชุมชนดังกล่าวขาดหลักประกันความมั่นคงทางสังคม เศรษฐกิจ ประกอบกับในช่วงเวลานั้นผู้นำชุมชนต้องการสร้างชุมชนให้ “ทำความดีเพื่อพ่อ” ในวาระโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชครองราชย์ครบ 60 ปี โดยเริ่มจากการออมวันละ 1 บาท ในนามของ “การออมสัจจะ” กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลอุโมงค์ นอกจากนี้การก่อตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนได้สร้างกุศโลบายการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งระดับแกนนำและสมาชิกชุมชนนับแต่การริเริ่มจัดตั้งกองทุนสวัสดิการฯ ก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันในลักษณะ “ร่วมคิดร่วมทำ” ร่วมประสานประโยชน์ด้านสวัสดิการสังคมของชุมชน การพัฒนากองทุนจึงเป็นการกระทำโดยชุมชนเพื่อผลประโยชน์ชุมชนอย่างแท้จริงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สะท้อนศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชนสู่การพึ่งตนเองของชุมชน (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, 2564 : ออนไลน์)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ของตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน เพื่อที่จะศึกษาระดับประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของตำบลอุโมงค์ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของตำบลอุโมงค์ และนำเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิผล การจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ของตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง

เมือง จังหวัดลำพูน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของตำบลอุโมงค์ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามความเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตามหลักพุทธธรรมของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม กับกลุ่มประชากรที่ได้กำหนดไว้ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ประชากร ได้แก่ สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน ของเทศบาลตำบลอุโมงค์อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน มี จำนวน 2,887 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 356 คน
3. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งเป็น 5 กลุ่ม จำนวน 10 รูปหรือคน ได้แก่ กลุ่มนักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ กลุ่มผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลอุโมงค์กลุ่มผู้บริหารกองทุนสวัสดิการชุมชน กลุ่มสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน และกลุ่มนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา

เครื่องมือการวิจัย

1. เชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม
2. เชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เชิงปริมาณ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)

2. เชิงคุณภาพ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบการอ้างอิงคำพูดบุคคล

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน 2) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตามหลักพุทธธรรมของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ พบว่าประชาชนในตำบลอุโมงค์ มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านอารักขาสัมปทา อยู่ในลำดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านสมชีวิตา และด้านกัลยาณมิตรตตา ส่วนด้านอุฏฐานสัมปทา อยู่ในลำดับน้อยที่สุด

ระดับประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน พบว่า ประชาชนในตำบลอุโมงค์ มีความคิดเห็นต่อการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านประสิทธิภาพ อยู่ในลำดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการปรับเปลี่ยน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการผลิต ด้านความพึงพอใจ และด้านการพัฒนา ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างตามการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (การทดสอบสมมติฐาน) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการเพิ่มแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตามหลักพุทธธรรมของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน พบว่า

1) ประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ของตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน

- ด้านการผลิต พบว่า กองทุนมีการบริหารจัดการที่ให้ความสำคัญกับเรื่องของกฎระเบียบ กติกา การให้ความเป็นธรรม โปร่งใส ในการบริหารกองทุน ยึดหลักผลประโยชน์ของกองทุนและสมาชิกเป็นที่ตั้ง การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ให้ความสำคัญกับการสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการ คณะกรรมการมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่จัดสวัสดิการต่างๆ อย่างเป็นธรรมโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ

- ด้านประสิทธิภาพ พบว่า กองทุนมีการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นในเรื่องของความคุ้มค่าในการจัดสวัสดิการให้กับประชาชนในตำบลเป็นสำคัญ ให้ความสำคัญกับการเข้ามาเป็นสมาชิกกองทุน เปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้าร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ และเล็งเห็นถึงความคุ้มค่าในการบริหารจัดการ

- ด้านความพึงพอใจ พบว่า สมาชิกกองทุนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการบริหารจัดการกองทุนในระดับหนึ่ง กองทุนสามารถที่จะให้สวัสดิการแก่สมาชิกตรงกับระเบียบข้อบังคับเป็นอย่างดี เป็นธรรมและตรงเวลา มีการให้บริการด้วยความเป็นมิตรไมตรี ชี้แจงกฎระเบียบต่างๆ ด้วยความเข้าใจที่ง่าย ระบบการให้บริการไม่ยุ่งยากซับซ้อน

- ด้านการปรับเปลี่ยน พบว่า กองทุนมีแผนในการบริหารจัดการความเสี่ยงในเรื่องของเงินกองทุน มีการกำหนดไว้ในแผนงานทั้งระยะสั้นและระยะยาว มีการประชุมคณะกรรมการเพื่อติดตามสถานการณ์และสถานะทางการเงิน ซึ่งถือได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การจัดการด้านการบัญชีจะต้องมีความละเอียด รอบคอบ และรัดกุม

- ด้านการพัฒนา พบว่า กองทุนมีการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการให้กับคณะกรรมการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการชุมชนให้กับประชาชน มีนโยบายในการพัฒนาศักยภาพ องค์ความรู้ด้านการให้บริการของคณะกรรมการกองทุน และการสร้างเสริมสมรรถนะการบริหารจัดการให้กับคณะกรรมการกองทุน

2) แนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตามหลักพุทธธรรมของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่า

- ด้านอุฏฐานสัมปทา (ถึงพร้อมด้วยความหมั่น) พบว่า ควรมีการส่งเสริมให้สมาชิกได้มีความขยันหมั่นเพียรในการหาเลี้ยงชีพ การนำเงินส่งเข้าสมทบกองทุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการกองทุนได้เอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน เอาใจใส่ดูแลผลประโยชน์ที่สมาชิกพึงจะได้รับอย่างเป็นธรรม และเพียรพยายามในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดหางบประมาณสนับสนุนกองทุน

- ด้านอารักขสัมปทา (ถึงพร้อมด้วยการรักษา) พบว่า กองทุนควรมีแนวทางการรักษาผลประโยชน์ของทั้งในส่วนกองทุนและสมาชิกกองทุน ส่งเสริมให้กรรมการกองทุนได้ตระหนักรู้ถึงการเก็บรักษาทรัพย์สินของกองทุนและการใช้จ่ายของกองทุนอย่างคุ้มค่า บริหารจัดการกองทุนโดยไม่ให้เสื่อมเสียชื่อเสียง และรู้จักการแสวงหาที่ปลอดภัยในการเก็บรักษาทรัพย์สินของกองทุน

- ด้านกัลยาณมิตตตา (การคบคนดีเป็นมิตร) พบว่า ควรมีการคัดเลือกกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ สมาชิกกองทุนและกรรมการกองทุน จะต้องเป็นบุคคลที่ดีเป็นคนดีมีศีลธรรม มีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบอาชีพ มีหลักสัจจกตธรรมประจำใจ รู้จักการเลือกคบหาแต่คนดี มีคุณธรรม และคัดเลือกสมาชิกกองทุนที่เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการแสวงหาทรัพย์สินและรักษาทรัพย์สินเพื่อนำเงินมาจ่ายสมทบเข้ากองทุนได้

- ด้านสมชิวิตา (มีความเป็นอยู่เหมาะสม) พบว่า ควรมีการส่งเสริมให้สมาชิกได้รู้จักการบริหารจัดการชีวิตตนเองอย่างเหมาะสม รู้จักความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความเป็นอยู่อย่างเหมาะสมตามอัตภาพของตนเอง รู้จักกำหนดรายได้และรายจ่าย ประหยัดมัธยัสถ์อดออม ดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท และมีสติในการแสวงหา รักษา และใช้จ่ายทรัพย์สินอย่างเหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน มีประเด็นที่น่าสนใจที่นำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. จากการวิจัยพบว่า ประชาชนในตำบลอุโมงค์ มีความคิดเห็นต่อการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.314) แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนมีประสิทธิภาพสามารถสนองตอบความต้องการของสมาชิกกองทุนได้เป็นอย่างดี กองทุนมีการปฏิบัติงานที่ยึดถือกฎระเบียบ ข้อบังคับ อย่างเป็นธรรม สามารถที่จะให้ผลประโยชน์แก่สมาชิกกองทุนได้อย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ ทั้งนี้ การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนนั้นถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญของการสร้างผลประโยชน์ให้กับชุมชนและประชาชนในพื้นที่ เพราะเป็นกองทุนที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้และเป็นที่พึงของประชาชนอย่างแท้จริง การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพนั้นย่อมที่จะนำมาซึ่งผลประโยชน์และสิ่งที่ประชาชนพึงได้รับอย่างแน่นอน

ด้านการผลิต ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.600) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ท่านได้รับความคุ้มค่าจากการเป็นสมาชิกกองทุนฯ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.762) แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนนั้นมุ่งเน้นในเรื่องของผลประโยชน์ของสมาชิกอย่างแท้จริง ซึ่งถึงแม้ว่าการส่งเงินเข้าสมทบกองทุนจะไม่เยอะมากเท่าใดนัก และสมาชิกสามารถที่จะมีกำลังในการส่งเงินสมทบเข้ากองทุนได้ และผลประโยชน์ที่ได้รับนั้นก็ไม่ได้เป็นเงินมากมาย แต่ถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญในการช่วยแบ่งเบาภาระของสมาชิกได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งความคุ้มค่านั้นจะเกิดขึ้นในแง่ของการสมาชิกคิดว่าเมื่อส่งเงินสมทบเข้ากองทุนแล้ว จะได้รับผลประโยชน์และสวัสดิการตอบแทนมา ซึ่งการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพนั้นจะช่วยให้ความคุ้มค่าต่างๆ เกิดขึ้นได้และที่สำคัญ จะนำมาซึ่งความพึงพอใจของสมาชิกอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชดา เพ็ชรชนะ (2558 : 9) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลทุ่งหวัง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา” ผลการศึกษาพบว่า ระดับความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลทุ่งหวัง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านระบบการเงินของกองทุน พบว่าอยู่ในระดับมาก เงินที่รับจากสมาชิกแต่ละเดือนจะฝากไว้ที่ธนาคารของรัฐและธนาคารหมู่บ้าน มีการทำระบบบัญชีรายรับ-จ่ายชัดเจน การจ่ายสวัสดิการให้สมาชิกระดับหมู่บ้าน การจ่ายสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลให้สมาชิก และการชำระเงินทุนการศึกษาทุกชั้นตอน ต้องมีเอกสารหลักฐานเรียบร้อยและถูกต้องครบถ้วนทุกประการ สุดท้ายกรรมการระดับหมู่บ้านมีการเซ็นชื่อส่งเงินออมสัจจะและข้อมูลด้านการเงิน

ด้านประสิทธิภาพ พบว่า ประชาชนในตำบลอุโมงค์ มีความคิดเห็นต่อการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า การบริหารจัดการของกองทุนฯ เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การติดต่อประสานงานกับกองทุนฯ เป็นไปโดยสะดวก แสดงให้เห็นว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนได้ให้ความสำคัญในเรื่องของกฎระเบียบต่างๆ เป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะ การยึดถือกฎระเบียบเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการ จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกได้ สมาชิกจะสามารถมั่นใจได้ว่าจะได้รับสวัสดิการครบถ้วนตามระเบียบข้อบังคับ ซึ่งสมาชิกกองทุนเมื่อจำเป็นต้องใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนในกรณีต่างๆ ก็จะได้รับความเป็นธรรมจากการจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุนอย่างแน่นอน เพราะการยึดถือกฎระเบียบนั้นถือว่าเป็นการปฏิบัติตามพันธะสัญญาของกองทุนที่มีต่อสมาชิกกองทุน ซึ่งประชาชนสามารถที่จะตรวจสอบได้ ทั้งนี้ การติดต่อประสานงานกับกองทุนก็ควรจะต้องเป็นเรื่องที่ง่าย สะดวกสบาย และไม่เป็นภาระให้กับประชาชนมากเกินไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ **นวรรตน์ นิธิชัยอนันต์, ธราธร ภูพันธ์เชือก และ พริษฐ์ พนมเสริฐ** (2565 : 73 – 74) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการเพื่อความมั่นคงและยั่งยืนของกองทุนสวัสดิการชุมชนชายแดนไทย-กัมพูชา” ผลการศึกษาพบว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนมีการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนในรูปของคณะกรรมการที่ชัดเจน มีการกำหนดแผนการดำเนินงาน กฎระเบียบ ข้อบังคับเป็นลายลักษณ์อักษร การจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกได้รับสิทธิประโยชน์เป็นไปตามกฎระเบียบ และมีการจัดทำบัญชีการเงินที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบ

ด้านความพึงพอใจ พบว่า ประชาชนในตำบลอุโมงค์ มีความคิดเห็นต่อการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านความพึงพอใจ ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า กองทุนฯ มีระบบการให้บริการที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือ กองทุนฯ มีการยึดถือกฎระเบียบในการบริหารจัดการและการให้บริการแก่สมาชิก แสดงให้เห็นว่า การให้บริการของกองทุนมีความสะดวกสบาย ไม่มีระบบที่ยุ่งยากซับซ้อนมากเกินไป ทั้งนี้เพราะสมาชิกส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านในพื้นที่ ประกอบอาชีพเกษตรกร จบการศึกษาระดับประถมศึกษา การที่กองทุนสวัสดิการชุมชนสร้างระบบการบริหารจัดการและการให้บริการที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน จะทำให้ชาวบ้านสามารถที่จะเข้าถึงสวัสดิการชุมชนได้อย่างง่ายดาย ซึ่งจะช่วยเพิ่มจำนวนของสมาชิกกองทุนเพิ่มมากขึ้น และการให้บริการของกองทุนที่มีความสะดวกสบายนั้นก็

ช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกได้ รวมทั้งจะช่วยสร้างความเข้าใจที่ตรงกันทั้งของกรรมการ กองทุนและสมาชิกกองทุน ทั้งนี้ กฎระเบียบกองทุนมีความสำคัญอย่างมากต่อการบริหารจัดการ เพราะจะเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือต่อตัวของคณะกรรมการกองทุนในการบริหารจัดการ และ โดยเฉพาะการให้ผลประโยชน์แก่สมาชิกกองทุน ที่จะต้องเป็นไปตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทพ คำเมฆ และ ปฏิมภาพร เคลือซอน (2565 : 105 – 106) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนเชิงบูรณาการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางคุณภาพชีวิตให้กับ กลุ่มเปราะบางทางสังคมของเทศบาลตำบลสามง่าม อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร” “ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาระบบการจัดสวัสดิการชุมชนเชิงบูรณาการของกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาล ตำบลสามง่าม ที่ทำให้ประสบความสำเร็จและมีความเข้มแข็งมีเงื่อนไขบริบทชุมชนที่สำคัญคือ การมี ผู้นำและแกนนำที่มีระบบวิธีคิดแบบเห็นประโยชน์ส่วนร่วม สำหรับกองทุนฯ มีผู้นำชุมชนและแกนนำ ที่เรียกว่า “ทุนมนุษย์” ที่มีระบบวิธีคิดที่แฝงอุดมการณ์ที่ให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์ ที่มองเห็น การสร้างหลักประกันทางคุณภาพชีวิตให้ประชาชนในพื้นที่ และที่สำคัญทั้งผู้นำชุมชน แกนนำกองทุน ฯ และสมาชิกที่ร่วมกันสร้างให้ทุกคนเกิดคุณธรรม ความรัก ความสามัคคี การมีน้ำใจ มีการช่วยกัน พัฒนา แก้ไขปัญหา และร่วมกันจัดสวัสดิการชุมชนอย่างเป็นระบบครบวงจรชีวิตร่วมกัน การสร้าง ความเชื่อมั่นและไว้วางใจของสมาชิก สำหรับกองทุนฯ มีการสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ ให้กับสมาชิกในเรื่องการดำเนินงานของกองทุนฯ ให้มีความโปร่งใส บนพื้นฐานของการมีระเบียบ กติกา และข้อตกลงร่วมกัน

ด้านการปรับเปลี่ยน พบว่า ประชาชนในตำบลอุโมงค์ มีความคิดเห็นต่อการจัดการ กองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านการปรับเปลี่ยน ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนในตำบลอุโมงค์มีการตื่นตัวที่จะ สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนฯ อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ประชาชนมีความตื่นตัวที่จะสมัครเข้า เป็นสมาชิกกองทุนเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนได้ตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการสมัคร เข้าเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน ที่ถือได้ว่าเป็นสวัสดิการของชาวบ้านอย่างแท้จริง ด้วยภาระ ค่าใช้จ่ายในการเป็นสมาชิกกองทุนไม่มากเท่ากับสวัสดิการด้านอื่นๆ เช่น ประกันสังคม ประกันชีวิต เป็นต้น ซึ่งกองทุนสวัสดิการชุมชนนั้นมีความใกล้เคียงกับกองทุนประกันสังคมของรัฐบาล แต่กองทุน ดังกล่าวนั้นจะต้องส่งเงินสมทบเข้ากองทุนรายเดือนจำนวนหลายร้อยบาท ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ ครีวเรือนบางส่วนที่มีภาระค่าใช้จ่ายสูงและมีรายได้ที่ค่อนข้างต่ำ แต่สวัสดิการชุมชนนั้นจะเข้ามาช่วย

ในเรื่องของการดูแลสวัสดิการของชาวบ้านตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งถึงแม้ว่าจะไม่ได้ผลประโยชน์เป็นเม็ดเงินที่มากมายเท่าใดนัก แต่ก็ถือได้ว่าเป็นการที่จะช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในยามจำเป็นของชาวบ้านได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรชนก พาคำ, เชิดเกียรติ กุลบุตร และ พรกมล ระหาญนอก (2563 : 73) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลนาอ้อ อำเภอเมือง จังหวัดเลย” ผลการวิจัยพบว่า กองทุนจัดตั้งขึ้นเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิต มีการพึ่งพาตนเองช่วยเหลือเกื้อกูลกันตั้งแต่เกิดจนตาย มีความสำคัญในการจัดสวัสดิการคือ ให้อย่างมีคุณค่ารับอย่างมีศักดิ์ศรีมีโครงสร้างกระบวนการบริหารงาน งบประมาณ ภาครีรอายและทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน และสมาชิกมีความพึงพอใจด้านการให้บริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และความพึงพอใจต่อการให้บริการ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือการรับสมัครเข้าเป็นสมาชิกของคณะกรรมการกองทุนฯ อย่างสม่ำเสมอ

ด้านการพัฒนา พบว่า ประชาชนในตำบลอุโมงค์ มีความคิดเห็นต่อการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านการพัฒนา ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า กองทุนฯ มีนโยบายในการพัฒนาศักยภาพด้านการให้บริการของคณะกรรมการกองทุนฯ และกองทุนฯ มีนโยบายในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการให้บริการของคณะกรรมการกองทุนฯ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนให้ความสำคัญกับการทำงานของคณะกรรมการกองทุนฯ เป็นอย่างมาก มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาความรู้ ทักษะการบริหารจัดการ และการให้บริการแก่กรรมการของกองทุนฯ อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพการทำงานของกรรมการกองทุนฯ ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และวิถีชีวิตของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก รวมถึงการสร้างควมเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนฯ ให้กับสมาชิก และผู้ที่ยังไม่ได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนฯ เพื่อเป็นการเพิ่มสมาชิกกองทุนให้มีความครอบคลุมทุกช่วงวัยมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยา กลัดล้อม (2560 : 63) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการจังหวัดชัยนาทสู่ความยั่งยืน” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจต่อเจตนารมณ์ของการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนโดยมีความตระหนักว่า ชุมชนต้องลุกขึ้นมาจัดการแก้ปัญหาด้วยคนในชุมชนเอง มีความสามารถในการขับเคลื่อนบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยตนเอง มีปัจจัย/เงื่อนไขที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดผลสำเร็จในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน การ

ให้บริการดูแลชาวบ้านอย่างเป็นรูปธรรม กลไกโครงสร้างคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีคุณภาพ สามารถเชื่อมโยงบูรณาการการทำงานร่วมกับกลุ่มองค์กรและหน่วยงานอื่นๆ ได้

2) จากการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (การทดสอบสมมติฐาน) โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างตามการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่ามีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะการได้รับประโยชน์จากการบริหารกองทุนของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลอุโมงค์ ได้สร้างความเท่าเทียมให้เกิดขึ้นกับสมาชิกทุกคน ไม่มีผู้ใดที่ได้รับผลประโยชน์นอกเหนือหรือมากกว่าผู้อื่น หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนฯ ซึ่งในการบริหารจัดการกองทุนทั้ง 5 ด้านนั้นพบว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่งผลให้เห็นถึงควมมีประสิทธิภาพในการดำเนินการและการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับสมาชิกที่มีความเป็นธรรม เพราะหากไม่เช่นนั้นก็ย่อมที่จะเกิดข้อขัดแย้งและความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้ แต่อย่างไรก็ตาม ในความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลในบางอย่างนั้นก็มีความแตกต่างในความคิดเห็นอยู่บ้าง เช่น ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ แตกต่างกันในด้านประสิทธิภาพ และด้านความพึงพอใจ คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 – 30 ปี และประชาชนที่มีอายุ 31 – 40 ปี มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลอุโมงค์ โดยภาพรวม มากกว่าประชาชนที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ทั้งนี้เป็นเพราะช่วงอายุที่ต่างกันย่อมที่จะมีความคิดเห็นแตกต่างกันอยู่บ้าง โดยเฉพาะในเรื่องของความพึงพอใจที่คนอายุน้อยมักจะมีความพึงพอใจมากกว่าผู้สูงอายุ คือไม่ว่าจะเป็นการให้บริการ การดำเนินการ การจัดสวัสดิการต่างๆ ผู้สูงอายุก็น่าจะต้องการความรวดเร็ว การดูแลเอาใจใส่ในการให้บริการ ซึ่งในบางครั้งกรรมการกองทุนฯ ก็ไม่อาจที่จะดำเนินการได้อย่างทันอกทันใจ หรือเป็นไปตามความต้องการเสียทั้งหมด แต่ถึงกระนั้น โดยส่วนใหญ่แล้วไม่ได้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมากนัก ทั้งในส่วนของผู้สูงอายุและกลุ่มบุคคลอื่นๆ ที่ถึงจะมีความแตกต่างกันในบางอย่างแต่ก็ไม่ได้เป็นผลสำคัญต่อความคิดเห็นในภาพรวมได้ ดังนั้น ความแตกต่างด้านปัจจัยส่วนบุคคลจึงไม่มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน

การอภิปรายผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิสา ศรีวลิรัตน์ (2565 : 114) พบว่า ระดับความพึงพอใจต่อการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขต

บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านการให้บริการ ด้านครอบครัวผู้ดูแลและการคุ้มครอง ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายเกื้อหนุน ด้านที่พักอาศัย และด้านรายได้ และผู้สูงอายุที่มีเพศและสถานภาพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการได้รับสวัสดิการสังคมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ **งามรตา ประเสริฐสุข และ พิชัยรัฐ หมั่นด้วง** (2564 : 81) พบว่า การจัดสวัสดิการสังคมให้ผู้สูงอายุในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (4.09) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัวผู้ดูแลและการคุ้มครองด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ด้านที่พักและศูนย์บริการด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านการศึกษาและด้านนันทนาการ ตามลำดับ ในส่วนของผลการเปรียบเทียบระดับการจัดสวัสดิการสังคมให้ผู้สูงอายุในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุโดยจำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบต่อการจัดสวัสดิการสังคมในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุโดยจำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **บุญพร อิงชาติเจริญ และ โชติ บดีรัฐ** (2565 : 80) พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสระยาซี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบ พบว่า สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มี เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาอยู่ในกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสระยาซี ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

3) จากการวิจัยพบว่า แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตามหลักพุทธธรรมของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน ตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ด้านอุฏฐานสัมปทา (ถึงพร้อมด้วยความหมั่น) ควรมีการส่งเสริมให้สมาชิกได้มีความขยันหมั่นเพียรในการหาเลี้ยงชีพ การนำเงินส่งเข้าสมทบกองทุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการกองทุนได้เอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน เอาใจใส่ดูแลผลประโยชน์ที่สมาชิกพึงจะได้รับอย่างเป็นธรรม และเพียรพยายามในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดหางบประมาณสนับสนุนกองทุน ทั้งนี้ ความขยันหมั่นหาเลี้ยงชีพจะเป็นคุณสมบัติที่ดีของการเป็นสมาชิก เพราะการประกอบอาชีพด้วยความขยันหมั่นเพียรนั้นจะช่วยให้มี

รายได้ มีทรัพย์สิน เพียงพอที่จะใช้จ่ายในครอบครัว สามารถที่จะนำส่งเงินสมทบเข้ากองทุนได้ตรงเวลา ไม่เกิดปัญหาในเรื่องของการรับผลประโยชน์ทดแทน อีกทั้งคณะกรรมการกองทุนยังจะต้องมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเรียบร้อย เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของกองทุน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ เสียสละอย่างแท้จริง ก็จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกกองทุนได้

ด้านอารักขสัมปทา (ถึงพร้อมด้วยการรักษา) กองทุนควรมีแนวทางการรักษาผลประโยชน์ของทั้งในส่วนกองทุนและสมาชิกกองทุน ส่งเสริมให้กรรมการกองทุนได้ตระหนักรู้ถึงการเก็บรักษาทรัพย์สินของกองทุนและการใช้จ่ายของกองทุนอย่างคุ้มค่า บริหารจัดการกองทุนโดยไม่ให้เกิดความเสี่ยง และรู้จักการแสวงหาที่ปลอดภัยในการเก็บรักษาทรัพย์สินของกองทุน ทั้งนี้ การรักษากำไรผลประโยชน์ของกองทุนนั้นจะช่วยให้กองทุนสามารถบริหารจัดการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ เปรียบเสมือนเงินกองทุนคือทรัพย์สินของเราที่จะต้องพิทักษ์รักษา เก็บไว้ให้ดี ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการบริหารจัดการที่ไม่มีการทุจริตประพฤติมิชอบ หรือการแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเอง หรือญาติพี่น้อง ก็จะทำให้การบริหารจัดการกองทุนมีประสิทธิภาพ และสามารถที่จะพิทักษ์รักษาทรัพย์สินของกองทุนให้มีความปลอดภัยได้

ด้านกัลยาณมิตตตา (การคบคนดีเป็นมิตร) ควรมีการคัดเลือกกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ สมาชิกกองทุนและกรรมการกองทุน จะต้องเป็นบุคคลที่ที่เป็นคนดีมีศีลธรรม มีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบอาชีพ มีหลักสัจจกตธรรมประจำใจ รู้จักการเลือกคบหาแต่คนดี มีคุณธรรม และคัดเลือกสมาชิกกองทุนที่เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการแสวงหาทรัพย์สินและรักษาทรัพย์สินเพื่อนำเงินมาจ่ายสมทบเข้ากองทุนได้ ทั้งนี้ การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้กองทุนบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ เพราะคณะกรรมการกองทุนคือผู้ที่จะต้องเข้ามาทำหน้าที่ทั้งในด้านงานบุคคล งานบริหาร งานการเงินและบัญชี และงานจัดสวัสดิการ ซึ่งเป็นงานที่จะต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เป็นคนดี มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ ไม่แสวงหากำไรประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง ญาติพี่น้อง ที่สำคัญ การที่คณะกรรมการจะต้องเป็นผู้ที่มีหลักสัจจกต 4 อันเป็นหลักธรรมแห่งการสงเคราะห์ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน คือ ทาน การรู้จักให้คำแนะนำ การชี้แนะ บอกกล่าวข้อมูลของกองทุนแก่สมาชิก ปิยวาจา การรู้จักการใช้วาจาที่เป็นมิตร ไม่สร้างศัตรู อตถจริยา การเป็นผู้ที่รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ข่มเหงสมาชิกด้วยถืออำนาจความเป็นคณะกรรมการกองทุน ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ มีความเสียสละอย่างแท้จริง และสมานัตตตา เป็นผู้ที่มีการวางตนเสมอ

ต้นเสมอปลาย มีความประเสริฐที่ซื่อสัตย์สุจริตตั้งแต่แรกเริ่มเป็นกรรมการกองทุน จนตราบเท่าหมดวาระการเป็นกรรมการกองทุน ก็ยังคงความซื่อสัตย์ไว้มิเสื่อมคลาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมที่จะเป็นผลประโยชน์ที่ดั่งามแก่สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน

ด้านสมชีวิตา (มีความเป็นอยู่เหมาะสม) ควรมีการส่งเสริมให้สมาชิกได้รู้จักการบริหารจัดการชีวิตตนเองอย่างเหมาะสม รู้จักความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความเป็นอยู่อย่างเหมาะสมตามอัตภาพของตนเอง รู้จักกำหนดรายได้และรายจ่าย ประหยัดมัธยัสถ์ อดออม ดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท และมีสติในการแสวงหา รักษา และใช้จ่ายทรัพย์อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การใช้ชีวิตอย่างเหมาะสมตามอัตภาพ ดำรงวิถีชีวิตด้วยความพอเพียง รู้จักกำหนดรายรับและรายจ่ายให้มีความเหมาะสมและสมดุลกัน มีความประหยัดมัธยัสถ์ อดออม มีสติ ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต รู้จักการแสวงหา รักษา และใช้จ่ายทรัพย์อย่างรู้คุณค่าจะช่วยให้สมาชิกดำเนินชีวิตภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจได้อย่างมีความสุข

การอภิปรายผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ven. LIEU THUONG (2560) พบว่า การเสริมสร้างทฤษฎีธรรมมีกตประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของผู้ใช้แรงงานชาวกัมพูชา ในด้านความขยันหมั่นเพียร (อุฏฐานสัมปทา) มีความขยันหมั่นเพียรในการทำกิจการงานทำงานทุกอย่าง มีเป้าหมายและตั้งใจทำสุดความสามารถของตน ด้านการรักษาทรัพย์ (อารักขสัมปทา) พบว่า ผู้ใช้แรงงานชาวกัมพูชา รู้จักรักษาภาระหน้าที่การทำงานหรือการเรียนไม่ให้เสื่อมเสีย รู้จักเก็บรักษาทรัพย์สินเงินทองที่หามาได้และบริหารค่าใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ด้านคบหาคนดีเป็นมิตร (กัลยาณมิตรตา) มีการเลือกคบคนดีมีศีลธรรมและไม่คบคนที่ชักชวนไปในทางที่เสื่อมเสีย และด้านเลี้ยงชีวิตแต่พอดี (สมชีวิตา) ใช้จ่ายค่าอาหาร เสื้อผ้า ตกแต่งบ้านตามกำลังทรัพย์ที่หามาได้ ควบคุมการใช้จ่ายให้เป็นไปพอเหมาะพอดี ใช้ทรัพย์ให้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตอย่างถูกต้อง เก็บออมรักษาทรัพย์ไว้เพื่อเป็นประโยชน์ในภายภาคหน้า และมีความสุขตามกำลังทรัพย์ที่หามาได้ และยังสอดคล้องกับ สรัญญา แสงอัมพร (2561 : 411 – 412) พบว่า แนวทางการใช้หลักทฤษฎีธรรมมีกตเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจของชุมชนมะม่วงปลายแขน ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ ช่วยเหลือแนะนำวิธีการในการแก้ปัญหา ควรส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนรู้จักการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของครัวเรือน ควรส่งเสริมให้มีเครือข่ายความร่วมมือด้านต่างๆ ในระดับหมู่บ้าน และควรส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนรู้จักการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ และงานวิจัยของ ณัฐพล ธาระวงศ์ (2559) พบว่า แนวทางการประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธรรมมีกตประโยชน์เพื่อการทำงาน

จากแผนภาพสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการวิจัย สามารถสรุป อุ อา กะ สะ ได้ดังนี้

อุ – อุฏฐานสัมปทา

- ส่งเสริมให้สมาชิกได้มีความขยันหมั่นเพียร
- ส่งเสริมให้กรรมการกองทุนเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่
- เอาใจใส่ดูแลผลประโยชน์ที่สมาชิกพึงจะได้รับ

อา – อารักขสัมปทา

- มีแนวทางการรักษาผลประโยชน์
- ตระหนักถึงการเก็บรักษาทรัพย์สินของกองทุน
- บริหารจัดการกองทุนโดยไม่ให้เสื่อมเสียชื่อเสียง

กะ – กัลยาณมิตตตา

- คัดเลือกกรรมการที่เป็นคนดี มีความซื่อสัตย์
- มีหลักสังคหวัตถุธรรมประจำใจ
- เลือกคบหาแต่คนดี มีคุณธรรม

สะ – สมชีวิตา

- ส่งเสริมให้สมาชิกมีการบริหารจัดการชีวิตตนเองอย่างเหมาะสม
- รู้จักความพอประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- ดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท

สรุป และข้อเสนอแนะ

หัวใจสำคัญของการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ด้วยการส่งเสริมให้สมาชิกได้มีความขยันหมั่นเพียรในการหาเลี้ยงชีพ การนำเงินส่งเข้าสมทบกองทุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการกองทุนได้เอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน เอาใจใส่ดูแลผลประโยชน์ที่สมาชิกพึงจะได้รับอย่างเป็นธรรม และเพียรพยายามในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดหางบประมาณสนับสนุนกองทุน การวางแผนทางการรักษาผลประโยชน์ของทั้งในส่วนกองทุนและสมาชิกกองทุน ส่งเสริมให้กรรมการกองทุนได้ตระหนักถึงการเก็บรักษาทรัพย์สินของกองทุนและการใช้จ่ายของกองทุนอย่างคุ้มค่า บริหารจัดการกองทุนโดยไม่ให้เสื่อมเสียชื่อเสียง และรู้จักการแสวงหาที่

ปลอดภัยในการเก็บรักษาทรัพย์สินของกองทุน การคัดเลือกกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ สมาชิกกองทุนและกรรมการกองทุน จะต้องเป็นบุคคลที่ที่เป็นคนดีมีศีลธรรม มีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบอาชีพ มีหลักสัจจกตธรรมประจำใจ รู้จักการเลือกคบหาแต่คนดี มีคุณธรรม และคัดเลือกสมาชิกกองทุนที่เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการแสวงหาทรัพย์และรักษาทรัพย์เพื่อนำเงินมาจ่ายสมทบเข้ากองทุนได้ การส่งเสริมให้สมาชิกได้รู้จักการบริหารจัดการชีวิตตนเองอย่างเหมาะสม รู้จักความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความเป็นอยู่อย่างเหมาะสมตามอัตภาพของตนเอง รู้จักกำหนดรายได้และรายจ่าย ประหยัดมัธยัสถ์ อดออม ดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท และมีสติในการแสวงหา รักษา และใช้จ่ายทรัพย์อย่างเหมาะสม

References

- คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย. (2558). 4 ปี คปก. กับยุทธศาสตร์ด้านสวัสดิการสังคม และแรงงาน... จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน ปฏิรูปเพื่อคุณภาพชีวิต ความเท่าเทียม และเป็นธรรม.นนทบุรี : สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย, 2558.
- งามรดา ประเสริฐสุข และ พิชัยรัฐ หมั่นด้วง. (2564). “การจัดสวัสดิการสังคมให้ผู้สูงอายุในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ”. *วารสารวิจัยธรรมศึกษา*. 4(2) : 81.
- จรรยา กลัดล้อม. (2560). “ปัจจัยการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการจังหวัดชัยนาทสู่ความยั่งยืน”. *วารสารการวิจัยการบริหารและการพัฒนา*. 7(2) : 63.
- ณรงค์ วันดี. (2542). “สวัสดิการสังคม”. ใน *โครงการตำราวิชาการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ.
- ณัฐพล ธาระวงศ์. (2559). “การศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์เพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพของบุคลากรหน่วยงานของรัฐในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เทพ คำเมฆ และ ปฎิมาพร เคลือขอนแก่น. (2565). “การพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนเชิงบูรณาการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางคุณภาพชีวิตให้กับกลุ่มเปราะบางทางสังคมของเทศบาลตำบลสามง่าม อำเภอสว่าง จังหวัดพิจิตร”. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*. 4(3) : 105 – 106.

- นวัรัตน์ นิธิชัยอนันต์, ธราธร ภูพันธ์เชือก และ พิธิษฐ์ พนมเสริฐ. (2565). “การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการเพื่อความมั่นคงและยั่งยืนของกองทุนสวัสดิการชุมชนชนชายแดนไทย-กัมพูชา”. *วารสารการจัดการและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. 9(1) : 73 – 74.
- เนตรชนก พาคำ, เชิดเกียรติ กุลบุตร และ พรกมล ระหาญนอก. (2563). “แนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลนาอ้อ อำเภอเมือง จังหวัดเลย”. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*. 15(51) : 73.
- บุญยพร อิงชาติเจริญ และ โชติ บดีรัฐ. (2565). “ประสิทธิผลการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสระยายชี ตำบลเนินปอ อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร”. *Journal of Modern Learning Development*. 7(5) : 80.
- รัชดา เพ็ชรชระ. (2558). “ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลทุ่งหวัง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา”. *วารสารราชชมงคลล้านนา*. 3(1) : 9.
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน. (2564). *ออมวันละบาทสู่กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลอุโมงค์*. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล : <https://web.codi.or.th/index.php/20190829-8333/> [15 ตุลาคม 2564].
- สรัญญา แสงอัมพร. (2561). “การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถะเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนมะม่วงปลายแขน ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช”. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศร*. 5(2) : 411 – 412.
- สุนิสา ศรีวลีรัตน์. (2565). “ความพึงพอใจต่อการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร”. *วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย*. 16(1) : 114.
- อภิญา เวชยชัย และ ศิริพร ยอดกมลศาสตร์. (2546). *สวัสดิการสังคม ฉบับชาวบ้าน*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุดมศรี ศิริลักษณ์พร. (2564). สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.). *มติชน*. [ออนไลน์] แหล่งข้อมูล : <http://www.codi.or.th/welfare/index.php>. [10 มีนาคม 2566].
- Ven. LIEU THUONG. (2560). “การเสริมสร้างทฤษฎีธัมมิกัตถ์ต่อการดำเนินชีวิตของผู้ใช้แรงงานชาวกัมพูชา ในเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.